

Τα αρ. 62 και 63 ΚΙΝΔ, τα οποία ρυθμίζουν ειδικά θέματα αντιμισθίας και αποζημίωσης για απώλεια αντικειμένων του ναυτικού σε περίπτωση ναυαγίου, δεν θίγουν το δικαίωμα του ναυτικού για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης βάσει άλλων διατάξεων και δη του ν. 551/1915 σχετικά με την ευθύνη προς αποζημίωση των παθόντων από ατυχήματα κατά την εργασία τους. Ηθική βλάβη προξενείται συνεπεία βλάβης της ψυχικής υγείας του ναυτικού, εκλαμβανόμενης ως διαταραχής της ψυχικής του λειτουργίας, η οποία προκλήθηκε σε αυτόν από τον ισχυρό κλονισμό που έπαθε από το ναυάγιο του πλοίου. Για τον καθορισμό του ύψους της χρηματικής αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη και η ιδιότητα των δικαιούχων ως επαγγελματικών ναυτικών και άρα πλέον εξοικειωμένων στις σκληρές συνθήκες της θάλασσας και εκτεθειμένων στο ενδεχόμενο ναυτικού ατυχήματος.

Με την από 3.12.2000 αγωγή τους οι ενάγοντες επικαλούμενοι ότι όλοι τους προσλήφθηκαν και ναυτολογήθηκαν, με την εκεί σημειούμενη για καθένα απ' αυτούς ειδικότητα, στο υπό ελληνική σημαία Ε/Γ - Ο/Γ πλοίο «ΕΞΙΠΡΕΣ ΣΑΜΙΝΑ», Ν.Π. 8193, πλοιοκτησίας της εναγομένης, ζήτησαν να αναγνωριστεί ότι αυτή είναι υποχρεωμένη να καταβάλει στον καθένα τους, ανά 70.000.000 δραχμές, με το νόμιμο τόκο από της επιδόσεως της αγωγής και μέχρις εξοφλήσεως, ως χρηματική ικανοποίηση, για την ηθική βλάβη που υπέστησαν συνεπεία της προσβολής της υγείας του, κατά το ναυάγιο του προαναφερθέντος πλοίου, που έλαβε χώρα στις 26.9.2000 και το οποίο οφείλεται στην αποκλειστική άλλως συντρέχουσα υπαιτιότητα (βαρύτατη αμέλεια), του πλοιάρχου του πλοίου και του υποπλοιάρχου-αξιωματικού ασφαλείας, προστηθέντων της εναγομένης. Ότι ειδικότερα κατά το προστεθέν κατά τα άνω ναυάγιο και εξαιτίας των φρικτών συνθηκών που επικρατούσαν, κατά τη διάρκεια του ναυαγίου αυτού, όπως αυτές αναλύονται στην αγωγή τους, υπέστησαν τόσο σωματικές κακώσεις όσο και μεγάλη ψυχική ταλαιπωρία, η οποία είχε ως συνέπεια να υποστεί πλήγμα ο ψυχισμός τους και δη να αλλάξει ολοκληρωτικά έτσι ώστε ο ύπνος τους είναι ήδη αδύνατος από τους εφιάλτες και δεν είναι σε θέση να ξαναναυτολογηθούν, εφόσον αδυνατούν και να αντικρίσουν πλοία στο λιμάνι.

Επί της εν λόγω αγωγής και μετά από συζήτηση που διεξήχθη κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων, εκδόθηκε η εκκαλουμένη, με την οποία έγινε αυτή εν μέρει δεκτή και αναγνωρίσθηκε ότι η εναγομένη είναι υποχρεωμένη να καταβάλει στον καθένα ενάγοντα (πλην των παραιτηθέντων) ανά 5.000.000 δρχ. επιβλήθηκε δε σε βάρος της (της εναγομένης) μέρος των δικαστικών εξόδων των εναγόντων, ορισθέν στο ποσό των 2.000.000 δρχ.

Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονούνται ήδη οι εκκαλούντες (τόσον οι ενάγοντες όσο και η εναγομένη) για τους λόγους, που αναφέρονται στα εφετήρια δικόγραφα και ανάγονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, καθώς και σε πλημμελή εκτίμηση των αποδείξεων, ζητούν δε την εξαφάνισή της και στη συνέχεια οι μεν ενάγοντες - εκκαλούντες (ζητούν) να γίνει δεκτή η αγωγή στο σύνολό της η δε εναγομένη- επίσης εκκαλούσα (ζητεί την απόρριψη της αγωγής στο σύνολό της, άλλως να γίνει δεκτή εν μέρει η αγωγή και να αναγνωρισθεί ότι οφείλει αυτή να πληρώσει στον κάθε ενάγοντα ποσό μέχρι 1.000.000 δρχ.

Πρόεδρος: Ευ. Σταυρουλάκης
Εισηγητής: Ν. Τζαβέλλας
Δικηγόροι: Γ. Κούκνης, Ν. Δόμβρος

Από τη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 551/1915, όπως κωδικοποιήθηκε με το β.δ της 24.7/25.8.1920 (περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων και διατηρήθηκε σε ισχύ μετά την εισαγωγή του Α.Κ. κατά το άρθρο 28 εδάφ. Α του Εισαγωγικού Νόμου, έχει δε εφαρμογή και στη σύμβαση ναυτολογήσεως, κατά το άρθρο 2 του ίδιου νόμου και 66 του ΚΙΝΔ (ν. 3816/1958), ως ατύχημα από βίαιο συμβάν, το οποίο επήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας ή με αφορμή αυτήν, σε εργάτη ή υπάλληλο των εργασιών ή επιχειρήσεων των αναφερομένων στο άρθρο 2 του πιο πάνω

νόμου, θεωρείται κάθε βλάβη, η οποία είναι αποτέλεσμα βίαιης και αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου, που δεν θα ελάμβανε ύπαρξη χωρίς την εργασία και την εκτέλεσή της, με τις δεδομένες περιστάσεις εκτελέσεως αυτής (ΑΠ Ολομ. 1287/1986 ΝοΒ 35,1605). Από τη διάταξη του άρθρου 16 του ως άνω νόμου, εξάλλου, προκύπτει σαφώς ότι αυτός που έπαθε, ένεκα εργατικού ατυχήματος, ανικανότητα ή σε περίπτωση θανάτου του, οι κατά το άρθρο 6 του ίδιου νόμου συγγενείς του, έχουν το δικαίωμα να εγείρουν αγωγή του κοινού δικαίου και να ζητήσουν σύμφωνα με τα άρθρα 297, 298 και 914 του ΑΚ πλήρη αποζημίωση μόνο όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του, ή όταν πραγματοποιήθηκε σε εργασία ή επιχείρηση στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών περί των όρων ασφαλείας των εργαζομένων σ' αυτές, βρίσκεται δε σε αιτιώδη συνάφεια με τη μη τήρηση των διατάξεων αυτών. Τέτοιες διατάξεις είναι εκείνες, οι οποίες ειδικώς προβλέπουν τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων, δηλαδή προσδιορίζουν τους όρους που πρέπει να τηρηθούν μνημονεύοντας συγκεκριμένα μέτρα, μέσα και τρόπους προς επίτευξη της ασφαλείας των εργαζομένων. Δεν αρκεί δηλαδή ότι το ατύχημα επήλθε από τη μη τήρηση όρων, οι οποίοι επιβάλλονται μόνον από την κοινή αντίληψη, την υποχρέωση πρόνοιας και την απαιτούμενη στις συναλλαγές επιμέλεια, χωρίς να προβλέπονται από ειδική διάταξη νόμου. (Ολ.ΑΠ 26,1995 ΝοΒ 44, 198, ΕΠ 272/1989 ΕΝΔ 20,255). Σε κάθε όμως περίπτωση, αυτός που έπαθε από εργατικό ατύχημα, που οφείλεται σε πταίσμα, δηλαδή δόλο ή αμέλεια οποιασδήποτε μορφής του εργοδότη ή των προσώπων που αυτός έχει προστήσει στην υπηρεσία του, έχει το δικαίωμα να απαιτήσει κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 299, 914, 922, 926, 932 ΑΚ, να του καταβάλει ο εργοδότης χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης (μη περιουσιακής βλάβης επελθούσας στην ηθική, πνευματική ή σωματική συγκρότηση του παθόντος) ή λόγω ψυχικής οδύνης, σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου, εφόσον ο ανωτέρω παθών περιλαμβάνεται στην οικογένεια του θύματος (ΕΑ 5656/1992 ΕΝΔ 21 σελ. 346). Η οφειλόμενη εύλογη, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, η οποία επιδικάζεται στον παθόντα, προσδιορίζεται ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και δη του βαθμού πταίσματος του υπόχρεου, του είδους της προσβολής, της περιουσιακής και κοινωνικής κατάστασης των μερών, με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής (ΑΠ 1410/1980 ΝοΒ 35,925, Φίλιος Ενοχικό Δίκαιο, Ειδικό μέρος, σελ. 692, 2έπος Ενοχ. Δίκαιο Β' Μέρος (1965) σελ. 758 759). Αυτό ισχύει ιδίως για εκείνον που έπαθε προσβολή των μη περιουσιακών αγαθών του, ήτοι της υγείας, της τιμής ή της αγνείας του ή στερήθηκε την ελευθερία του (ΑΠ 972/1999 ΕΛΔνη 41,47). Ως βλάβη της υγείας θεωρείται κάθε διατάραξη (βλάβη) των εσωτερικών ζωικών λειτουργιών (σωματικών, πνευματικών, ψυχικών) ενός προσώπου, ακόμη και αν επήλθε αντανακλαστικά, λόγω ψυχικής επίδρασης (Ι. Δεληγιάννη- Π. Κορνηλάκη, τόμο ΙΙΙ, Ειδικό Ενοχικό, έτος 1992, παρ. 381, σελ. 265 επόμε. και Γεωργιάδη- Σταθόπουλο, Αστικό Κώδικα, τόμο ΙV, Ειδικό Ενοχικό άρθρο 929, σελ. 798, αρ. 4, 5 και 6.) Συμφώνως προς τα ανωτέρω η ένδικη αγωγή έχοντας το προεκτεθέν ιστορικό και αίτημα παρίσταται νόμω βάσιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 299, 914, 922, 926 και 932 του ΑΚ. Ο λόγος της εφέσεως της εναγομένης που αιτιάται την εκκαλούμενη ότι παρά το νόμο έκρινε την αγωγή ως νόμιμη, παρόλον ότι οι διατάξεις των άρθρων 62 και 63 του ΚΙΝΔ ορίζουν περιοριστικώς τα δικαιώματα του ναυτικού σε περίπτωση ναυαγίου, κατ' αποκλεισμό κάθε άλλης διατάξεως, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμος. Ειδικότερα το άρθρο 62 ορίζει: "ο ναυτικός ναυαγήσαντος πλοίου, δικαιούται εις μισθόν δι' ας ημέρας ειργάσθη συντρέχων προς διάσωσιν αυτού, των επιβαινόντων ή του φορτίου, επιπροσθέτως δε και εις μισθόν το πολύ δύο μηνών, εφόσον δεν εξεμίσθωσε τας υπηρεσίας του αλλαχού", το δε άρθρο 63 ορίζει: "ο ναυτικός δικαιούται εις εύλογον αποζημίωσιν διά την εκ του ναυαγίου, πυρκαϊάς ή παρεμφερούς γεγονότος απώλειαν αντικειμένων της προσωπικής ή επαγγελματικής του χρήσεως". Από τη διατύπωση των ανωτέρω άρθρων είναι πλέον ή σαφές, ότι με τις διατάξεις τους ρυθμίζονται ειδικά θέματα και δη με το άρθρ. 62 θέματα αντιμισθίας του ναυτικού για τις υπηρεσίες του προς διάσωση του πλοίου, των επιβαινόντων και του φορτίου, λαμβάνεται δε και πρόνοια υπέρ του ναυτικού εν όψει της απωλείας των εκ της εργασίας του αποδοχών του συνεπεία του ναυαγίου (και δη αυτού που δεν εξικνείται μέχρις απωλείας του πλοίου επιφέρουσας κατ' άρθρ. 68 του ΚΙΝΔ τη λύση της συμβάσεως εργασίας), ενώ με το άρθρ. 63

προβλέπεται εύλογη αποζημίωση για την απώλεια των προαναφερόμενων αντικειμένων του ναυτικού. Το ζήτημα δικαιώματος του ναυτικού για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ούτε τίγεται από τα ανωτέρω δύο άρθρα ούτε αποκλείεται δι' αυτών η εφαρμογή στους ναυτικούς των προβλεπόντων σχετικό δικαίωμα (χρηματικής ικανοποίησης) άλλων διατάξεων του νόμου. Από την επανεκτίμηση των αποδεικτικών μέσων που προσκομίζονται και ειδικότερα από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν ενόρκως στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτόριθμα με στην εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά δημόσιας συνεδρίασεως αυτού (τα οποία προσκομίζονται σε κυρωμένο φωτοτυπικό αντίγραφο) και από τα έγγραφα που προσκομίζονται με επίκληση από τους διαδίκους αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με συμβάσεις ναυτικής εργασίας που καταρτίστηκαν στον Πειραιά, οι ενάγοντες προσλήφθηκαν και ναυτολογήθηκαν στον Πειραιά, οι ενάγοντες προσλήφθηκαν και ναυτολογήθηκαν ως μέλη του πληρώματος Ε/Γ- Ο/Γ πλοίου "....", ΝΠ 8193, της πλοιοκτησίας της εναγομένης και ειδικότερα ο πρώτος και από τον τρίτο έως και τον ένατο ως θαλαμηπόλοι, ο δέκατος ως επίκουρος θαλαμηπόλος, ο δωδέκατος ως Γ' μάγειρος, ο δέκατος τρίτος ως ναύτης και ο δέκατος τέταρτος ως Α' λογιστής. Στις 26-9-2000 το παραπάνω πλοίο ανεχώρησε από το λιμάνι του Πειραιώς, για να εκτελέσει το προγραμματισμένο ταξίδι του "Πειραιά- Πάρο- Νάξο- Εύδηλο- Καρλόβασι-Βαθύ Σάμου-Πάτμο- Λειψούς". Περί ώρα 22.10' και ενώ το πλοίο έπλεε με ταχύτητα 17,6 κόμβους, σε απόσταση 1,52 ν.μ. από το λιμάνι "Παρουκία" της Πάρου (η απόσταση αυτή προβλεπόταν να διανυθεί σε 20 λεπτά της ώρας), προσέκρουσε με όλη την παραπάνω ταχύτητα του στις βραχονησίδες "ΠΟΡΤΕΣ", με αποτέλεσμα να προκληθεί στη δεξιά και εμπρόσθια πλευρά του και κάτω από τη βαρδιόλα της γέφυρας, ρήγμα σε βάθος περίπου ενός (1)μέτρου, κάτω από την ίσαλο γραμμή του. Το ρήγμα αυτό επεκτάθηκε, αφού το πλοίο συνέχιζε την πρόσκρουσή του πλαγίως πάνω στις βραχονησίδες, σε ολόκληρη τη δεξιά πλευρά αυτού, μέχρι και σε μέρος τουλάχιστον του βοηθητικού χώρου πρύμνηθεν του κυρίως μηχανοστασίου και μάλιστα σε μήκος τουλάχιστον 50 μέτρων και σε ύψος 4 7 μέτρων. Αν ληφθεί υπόψη ότι, κατά το χρόνο της προσκρούσεως του πλοίου, στη συγκεκριμένη περιοχή, έπνεαν άνεμοι βόρειοι, σχεδόν θυελλώδεις, εντάσεως 7 μποφόρ και κατά ριπές μέχρι θυελλώδεις, εντάσεως 8 μποφόρ και το ύψος του κύματος ανερχόταν σε 2,53 μέτρα, ενώ το πλοίο αυτό είχε ολικό μήκος 115,15 μέτρα και βάθος νηολογήσεως 9,95 μέτρα, προκύπτει αναμφιβόλως ότι το προκληθέν ως άνω ρήγμα, ως μόνη συνέπεια θα είχε την εισροή θαλασσίων υδάτων και την κατάκλυση πέντε (5) τουλάχιστον από τα (11) υδατοστεγή διαμερίσματα του πλοίου, μεταξύ των οποίων και ο χώρος του μηχανοστασίου. Η ορμητικότητα του νερού ήταν τέτοια ώστε ξεριζώθηκε από τη βάση της η δεξιά και με αριθμό 3 ηλεκτρογεννήτρια, βάρους πολλών τόννων και εκτοξεύτηκε πάνω στη δεξιά κύρια μηχανή του πλοίου.

Στη συνέχεια το πλοίο πήρε ταχέως κλίση 150, η οποία αυξήθηκε ταχύτατα σε 250 προς τη δεξιά πλευρά αυτού και αμέσως μετά πήρε κατακόρυφη κλίση και βυθίστηκε, έχοντας παραμείνει στην επιφάνεια 20-30 λεπτά της ώρας, από το χρονικό σημείο της προσκρούσεως. Από τη βύθιση του πλοίου πνίγηκαν 81 άτομα, από του επιβάτες του πλοίου και το πλήρωμα και σώθηκαν αλλά 467 άτομα. Από τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά προκύπτει ότι, η πρόσκρουση του πλοίου στις βραχονησίδες και η βύθιση αυτού, με τις προαναφερθείσες συνέπειες, οφείλεται αποκλειστικά σε υπαιτιότητα των προστηθέντων της εναγομένης, δηλαδή του πλοιάρχου και του υποπλοιάρχου του πλοίου και συγκεκριμένα στις ακόλουθες παραβάσεις και παραλείψεις αυτών: 1. Ο υποπλοίαρχος....., ο οποίος είχε τη διακυβέρνηση του πλοίου, κατά το επίδικο χρονικό διάστημα, εκτελώντας χρέη αξιωματικού φυλακής γέφυρας, α) δεν τηρούσε σε κάθε χρονική στιγμή του πλοίου την απαιτούμενη οπτική επιτήρηση με κάθε διαθέσιμο και πρόσφορο μέσο, λόγω και των επικρατουσών δυσμενών καιρικών συνθηκών, αλλά και της φυσιογνωμίας της περιοχής (αβαθή και βραχονησίδες), β) δεν έπλεε με ασφαλή ταχύτητα, ώστε να μπορεί να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την αποφυγή συγκρούσεως και κυρίως να μπορεί να ακινητοποιήσει το πλοίο στην ενδεδειγμένη για τις επικρατούσες περιστάσεις και συνθήκες απόσταση, γ) δεν έκανε χρήση κάθε διαθέσιμου και κατάλληλου μέσου (ραντάρ, πυξίδα, βυθόμετρο, διόπτρευση), για να εκτιμήσει αν υπάρχει κίνδυνος συγκρούσεως, ούτε έκανε έλεγχο του στίγματος και της πορείας του πλοίου, κατά τη διάρκεια του πλου, δ) δεν πραγματοποίησε έγκαιρα και

σύμφωνα με τις επιταγές της ναυτικής τέχνης τους κατάλληλους χειρισμούς (ελάττωση ταχύτητας ακινητοποίηση με κράτηση ή ανάποδα των μέσων πρόωσης του πλοίου, σωστή αλλά πορείας κλπ), ε) δεν φρόντισε να υπάρχει στη σύνθεση της φυλακής γέφυρας ναύτης οπτήρας, στ) δεν αντιλήφθηκε έγκαιρα το φανό πάνω στις βραχονησίδες, ο οποίος ήταν ορατός από απόσταση 7 ν.μ., ζ) δεν ειδοποίησε τον πλοίαρχο έγκαιρα για να προσέλθει στη γέφυρα, ούτε το μηχανοστάσιο ώστε να μειώσει ταχύτητα, όταν αντιλήφθηκε ότι οι βραχονησίδες ήταν πολύ κοντά στο πλοίο και η πρόσκρουση ήταν πολύ πιθανή, με αποτέλεσμα αυτή να είναι σφοδρή, η) δεν μεταχειρίστηκε το πλοίο με τέτοιο τρόπο ώστε να ελαχιστοποιήσει τις επιδράσεις από την πρόσκρουση, θ) δεν έθεσε σε λειτουργία το συναγερμό του πλοίου, για να ειδοποιήσει τους επιβάτες για την πρόσκρουση, ούτε φρόντισε να συγκεντρωθούν αυτοί στους σταθμούς διαιρέσεως και ι) δεν έδωσε το ακριβές στίγμα στον ασυρματιστή του πλοίου, ώστε να το μεταδώσει στο θάλαμο επιχειρήσεων του YEN. 2. Ο πλοίαρχος... α) δεν άσκησε τη διακυβέρνηση του σκάφους κατά το επίδικο χρονικό διάστημα παρά τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες (θυελλώδεις άνεμοι) και την ιδιότυπη γεωγραφική φυσιογνωμία της περιοχής, αλλά είχε την εσφαλμένη εκτίμηση ότι θα ήταν ασφαλής ο πλους του πλοίου, υπό τη διακυβέρνηση του υποπλοίαρχου, στον οποίο είχε αναθέσει καθήκοντα αξιωματικού γέφυρας, β) αν και ειδοποιήθηκε ότι το πλοίο βρισκόταν 2 ν.μ. από το λιμάνι κατάπλου, δεν προσήλθε έγκαιρα για να αναλάβει τη διακυβέρνηση του σκάφους και να εκτελέσει τους κατάλληλους χειρισμούς για τον ασφαλή κατάπλου στο λιμάνι, γ) Όταν προσήλθε στη γέφυρα και διαπίστωσε τις επικρατούσες δυσμενείς συνθήκες δεν πραγματοποίησε τους απαιτούμενους χειρισμούς για την αποφυγή της προσκρούσεως, δ) δεν φρόντισε να υπάρχει στη σύνθεση της φυλακής γέφυρας ναύτης οπτήρας, όπως απαιτείται, ε) δεν έθεσε σε λειτουργία το συναγερμό για την επικείμενη πρόσκρουση, στ) δεν φρόντισε να συγκεντρωθούν οι επιβάτες στο σταθμό διαιρέσεως και η δεν έδωσε το ακριβές στίγμα στον ασυρματιστή του πλοίου, ώστε να το μεταδώσει στο θάλαμο επιχειρήσεων του YEN. Οι παραπάνω αναφερόμενες παραβάσεις και παραλείψεις των προαναφερθέντων δύο προστηθέντων της εναγομένης, αποτελούν υπαίτια συμπεριφορά, που είχε ως άμεση συνέπεια το ναυάγιο του ως άνω ενδίκου πλοίου, στο οποίο ενάγοντες ήσαν μέλη του πληρώματος. Την υπαιτιότητα αυτών δεν αμφισβητεί ειδικώς και η εναγομένη με τους πρωτοδικώς προβληθέντες ισχυρισμούς της. Αλλωστε ούτε στην ένδικη έφεσή της περιλαμβάνει λόγο, με τον οποίο να αιτιάζεται την εκκαλούμενη απόφαση, καθόσον αφορά την κρίση της ότι το ναυάγιο οφείλεται σε υπαιτιότητα των ανωτέρω προστηθέντων αυτής ενόψει της επιδειχθείσας εκ μέρους τους ως άνω συμπεριφοράς. Οι ενάγοντες, ως μέλη, κατά τα προαναφερθέντα, του πληρώματος του βυθισθέντος πλοίου, αφού μοίρασαν, κατά τη βύθισή του, ατομικά σωσίβια στους επιβάτες, φόρεσαν και οι ίδιοι τέτοια και έπεσαν στη θάλασσα. Κινδύνευσαν να πνιγούν και τελικά σώθηκαν από τους ανθρώπους (αλιείς της Πάρου κλπ) που προσέτρεξαν προς βοήθειά τους. Επομένως, εφόσον το ναυάγιο που σημειώθηκε παραπάνω οφείλεται στην υπαίτια και αμελή συμπεριφορά των δύο προστηθέντων αξιωματικών της εναγομένης, δηλαδή του πλοίαρχου και του υποπλοίαρχου, οι ενάγοντες, σύμφωνα και με τις προεκτεθείσες νομικές σκέψεις δικαιούνται και πρέπει να τους καταβληθεί χρηματική ικανοποίηση για την βλάβη που υπέστησαν. Ειδικότερα προέκυψε ότι οι ενάγοντες υπέστησαν βλάβη της ψυχικής υγείας τους που προκλήθηκε σ' αυτούς από τον ισχυρό νευρικό κλονισμό που έπαθαν από το ναυάγιο του πλοίου που έλαβε χώρα κάτω από τις εκτεθείσες πιο πάνω δραματικές περιστάσεις, την πτώση τους στη θάλασσα, το μεγάλο κίνδυνο που διέτρεξαν για να πνιγούν και την περιπετειώδη τελικώς διάσωσή τους. Στο σημείο αυτό πρέπει να λεχθεί ότι το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο δεχθέν την παραπάνω ακριβώς βλάβη ως επενεχθείσα συνέπεια του ναυαγίου στην ψυχική λειτουργία των εναγόντων, την οποία διετάρραξε, επαρκώς προσδιόρισε αυτήν, ο δε περί του αντιθέτου λόγος της εφέσεως της εναγομένης πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμος. Περαιτέρω, κρίνεται ότι η δικαιούμενη από τους ενάγοντες χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστησαν, πρέπει να ανέλθει, με βάση τα ως άνω αποδειχθέντα και λαμβανομένων υπόψη της κοινωνικής και οικονομικής θέσης και καταστάσεως των εναγόντων, των συνθηκών κάτω από τις οποίες έλαβε χώρα το ναυάγιο και τον κίνδυνο της ζωής τους που διέτρεξαν οι ενάγοντες, για τον οποίο όμως θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη και η ιδιότητα τους, ως επαγγελματιών ναυτικών (και ως εκ τούτου περισσότερο

εξοικειωμένων στις σκληρές ακόμη και έκτακτες συνθήκες της θάλασσας και εκτεθειμένων και στο ενδεχόμενο ναυτικών ατυχημάτων), στο χρηματικό ποσό των 5.000.000 δραχμών για τον καθένα απ' αυτούς. Προσδιορίζοντας με βάσει τα ανωτέρω αποδειχθέντα περιστατικά το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης των εναγόντων η εκκαλούμενη απόφαση στο ανωτέρω χρηματικό ποσό (των 5.000.000 δρχ για κάθε ενάγοντα), ουδόλως έσφαλε, γι αυτό και πρέπει να απορριφθεί ο περί του αντιθέτου λόγος και των δύο ενδίκων εφέσεων.

Κατ' ακολουθίαν η ένδικη αγωγή, πρέπει να γίνει δεκτή, κατά ένα μέρος της, ως και κατ' ουσία βάσιμη και να καταδικασθεί η εναγομένη ως εν μέρει ηττηθείσα σε μέρος των δικαστικών εξόδων των εναγόντων που πρέπει να προσδιορισθεί στο ποσό των 2.000.000 δρχ (άρθρ. 178 του ΚΠολΔ). Ο λόγος που προτείνεται με την έφεση των εναγόντων ότι η εκκαλούμενη έσφαλε με το να επιδικάσει μόνο το εν λόγω ποσό για δικαστικά έξοδα όλων των εναγόντων και όχι του καθενός απ' αυτούς ελέγχεται ως αβάσιμος και απορριπτέος. Η εκκαλούμενη απόφαση ορθώς επεδίκασε το ανωτέρω ποσό, κρίνοντας ενόψει της μερικής ήττας και νίκης των διαδίκων μερών, ως μέρος των δικαστικών εξόδων των εναγόντων, αναφερόμενη σε μία δαπάνη, εφόσον λόγω του κοινού επιδιωκόμενου απ' αυτούς σκοπού παρέστησαν με κοινό δικηγόρο και υπέβαλαν κοινές προτάσεις. Αλλά και σε ενάντια περίπτωση πάλι μία δικαστική δαπάνη θα έπρεπε να επιδικασθεί υπέρ των εναγόντων, γιατί η παράσταση καθενός ενάγοντος με δικό του δικηγόρο και η κατάθεση χωριστών προτάσεων θα βρισκόταν σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρ. 189 παρ. 2 ΚΠολΔ (βλ. Βασ. Βαθρακοκοίλη, Κωδ. Πολ. Δικ. σχόλια υπ' αρθρ. 180 του ΚΠολΔ, Τόμ. Α', σελ. 1036, σημ. 3).

Η εκκαλούμενη απόφαση άρα με το να δεχθεί τα ανωτέρω δεν έσφαλε, αλλά ορθώς το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε, τα δε αντίθετα υποστηριζόμενα από τους εκκαλούντες με τους λόγους των ενδίκων εφέσεων κρίνονται αβάσιμα και απορριπτέα κατά τα άνω, όπως και η κρινόμενη έφεση.

Τα δικαστικά έξοδα των διαδίκων μερών για τον παρόντα βαθμό δικαιοδοσίας πρέπει να συμψηφισθούν όλα μεταξύ αυτών λόγω της εύλογης αμφιβολίας των εκκαλούντων για την έκβαση της δίκης (άρθρα 179 και 183 του ΚΠολΔ).